

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра соціальної роботи, педагогіки і логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

«2» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ
У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОСВІТІ**

016 Спеціальна освіта

016.01 Логопедія

ОП Логопедія та психокорекційний супровід

Розробники

Савінова Н.В.,

Завідувач кафедри соціальної роботи, педагогіки та
логопедії

Савінова Н.В.

Гарант освітньої програми

Савінова Н.В.

В.о. директора ННМІ

Кузнецова О.А.

Начальник НМВ

Шкірчак С. І.

Миколаїв – 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній освіті	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	016 Спеціальна освіта	
Спеціалізація (якщо є)	016.01 Логопедія	
Освітня програма	Логопедія та психокорекційний супровід	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Обов'язкова дисципліна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2024 -2025	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна, заочна форма	
	1	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин	
Структура курсу: лекції семінарські заняття (практичні) годин самостійної роботи студентів	Денна форма	
	30 год. лекції 30 год. практичні 60 год. самост. роб. студентів	4 год. лекції 10 год. практичні 106 год. самост. роб. студентів
Відсоток аудиторного навантаження	50 %	12%
Мова викладання	українська	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Значення навчальної дисципліни в реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів:

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній освіті» є нормативною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр зі спеціальності 016 Спеціальна освіта за спеціалізацією 016.01 Логопедія і передбачає вивчення інноваційних підходів щодо логопедичного супроводу осіб із тяжкими порушеннями мовлення.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми та методологія досліджень у спеціальній освіті» є – ознайомлення здобувачів із досягненнями сучасної логопедії, методологією та інноваційними методами комплексного підходу в логокорекції, враховуючи особливості розвитку мовлення дітей із ТПМ, формування вміння визначати основні напрямки логокорекційної роботи за сучасними інноваційними технологіями та розробляти інноваційні технології педагогічного логопедичного впливу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Під час вивчення дисципліни студенти мають удосконалити знання в галузі теорії і практики сучасної логопедичної науки, методології та методів системного підходу до педагогічних явищ, оволодіти фактичним матеріалом із сучасних технологій логопедичної корекції, своєрідності мовленнєвого онто- та дизонтогенезу, специфіки навчання і виховання дітей із тяжкими порушеннями мовлення, навчитися обирати й характеризувати диференційовані напрямки логокорекційної роботи з означеною

категорією дітей, формувати технологічні кроки сучасних логопедичних інноваційних технологій.

Очікувані результати навчання:

Професійна компетентність, яка отримується студентами після вивчення навчальної дисципліни

Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»

Шифр	Інтегральні компетентності
	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
Шифр	Загальні компетентності
ЗК 01	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 02	Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо.
ЗК 03	Здатність працювати в команді.
ЗК 04	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 06	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 07	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 08	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
ЗК 09	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК-10.	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні
Шифр	Фахові компетентності
СК-2.	Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики логопедичного впливу, технології корекційно-розвиткової роботи з особами з особливими освітніми потребами, мовленнєвими порушеннями .
СК-3.	Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвиткову, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів та їх мовленнєвої діяльності.
СК-6.	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.
СК-10.	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної освіти, інклюзивного навчання, логопедії.
СК-11.	Здатність до прийняття, аналізу, апробації та впровадження інноваційних діагностичних і корекційно-розвиткових технологій вивчення мовленнєвого розвитку дітей з особливими освітніми потребами, порушеннями мовленнєвої діяльності.
СК-15.	Здатність взаємодіяти з усіма учасниками освітньо-корекційного процесу на засадах педагогічної деонтології, професійної етики, державних нормативно-правових норм.

СК-18.	Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо логопедичного та корекційного супроводу з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.
СК-19.	Здатність до самостійного навчання та пошуку необхідної інформації, проведення дослідження без фальсифікації, на умовах академічної доброчесності.

Шифр	Програмні результати навчання
РН 01	Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.
РН 02	Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій корекції й супроводу в мультидисциплінарних контекстах.
РН 8.	Приймати ефективні рішення з питань спеціальної освіти, логопедичного супроводу та інклюзивного навчання, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та ймовірні наслідки рішень.
РН 10.	Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати їх.
РН 14.	Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища, логопедичного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, тяжкими порушеннями мовлення.
РН15.	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
РН 17.	Готовність до оволодіння інформацією освітньо-професійного характеру в режимі онлайн, уміння здійснювати фахову діяльність з використанням сучасних ІТ технологій з метою підвищення власної психолого-педагогічної кваліфікації та надання діагностичних і консультативних послуг.
РН 19.	Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації, проведення дослідження без фальсифікації, на умовах академічної доброчесності.

2. Програма навчальної дисципліни

№	Тема заняття / план	Лекції	Практ.	Самост. робота
1	Змістовий модуль 1. Кредит 1. Методологія педагогічного дослідження. Тема 1: Сучасні наукові підходи у педагогічному дослідженні. Тема 2: Методи науково-педагогічного дослідження Кредит 2. Науково-педагогічне дослідження. Тема 3: Науково-педагогічне дослідження: науковий апарат, логіка педагогічного дослідження.	16	16	28

	Тема 4. Теоретичні методи науково-педагогічного дослідження			
2	Змістовий модуль 2. Кредит 3. Методи педагогічної діагностики. Тема 5: Емпіричні методи науково-педагогічного дослідження Тема 6: Етапи науково-педагогічного дослідження. Кредит 4. Етапи науково-педагогічного дослідження. Тема 7. Структура кваліфікаційної роботи. Вимоги до написання магістерських робіт. Академічна доброчесність. Тема 8. Основні напрями вивчення передового педагогічного досвіду.	14	14	32
		30	30	60
Всього - 90		30	30	60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Плани лекцій

№	Тема заняття / план
1	Змістовий модуль 1. Лекція 1-2 (4 години) Тема 1: Сучасні наукові підходи у педагогічному дослідженні. 1. Принципи наукових досліджень. 2. Особливості та види наукового дослідження в спеціальній педагогіці. 3. Науково-педагогічне дослідження: науковий апарат та логіка педагогічного дослідження в логопедії. 4. Основні критерії оцінювання педагогічних досліджень. 5. Наукові школи спеціальної педагогіки і логопедії.
2	Лекція 3-4 (4 години) Тема 2: Методи науково-педагогічного дослідження. 1. Методи дослідження в логопедії. 2. Концептуальні засади дослідження та вибір методів і методики дослідження в логопедії. 3. Класифікація методів науково-педагогічного дослідження. 4. Принципи використання методів науково-педагогічного дослідження в спеціальній педагогіці і логопедії.
3	Тема 3: Науково-педагогічне дослідження: науковий апарат, логіка педагогічного дослідження. Лекція 5-6 (4 години). 1. Сутність поняття «наукова проблема» в логопедії. 2. Розкриття актуальності теми науково-педагогічного дослідження в логопедії. 3. Об'єкт, предмет дослідження в логопедії. 4. Мета дослідження, завдання наукового пошуку. 5. Типи гіпотез наукового дослідження в логопедії. 6. Структурні компоненти гіпотези дослідження. 7. Функції гіпотези в науковій роботі. 8. Новизна, теоретична та практична значущість науково-дослідної роботи з логопедії.
4	Тема 4: Характеристика теоретичних методів науково-педагогічного дослідження. Лекція 7-8 (4 години)

	1. Теоретичні засади науково-педагогічного дослідження з логопедії. 2. Понятійний апарат дослідження з логопедії. 3. Аналіз психолого-педагогічної літератури. 4. Метод моделювання у процесі наукового пізнання. 5. Моделювання, аналогія, порівняння в дослідженнях з логопедії. 6. Математичні методи.
5.	Тема 5: Характеристика емпіричних методів науково-педагогічного дослідження Лекція 9-10 (4 години). 1. Сутність та особливості емпіричних методів дослідження. Характеристика методу спостереження в педагогічних дослідженнях. 2. Опитувальні методи педагогічного дослідження: бесіда, інтерв'ю, анкетування, біографічний метод. 3. Методи педагогічної діагностики. Тестування. 4. Педагогічний експеримент. 5. Основні напрями вивчення передового педагогічного досвіду. 6. Критерії правильності вибору методів науково-педагогічного дослідження.
6.	Тема 6: Етапи науково-педагогічного дослідження. Лекція 11-12 (4 години) 1. Визначення проблеми дослідження та її актуальності. Виявлення проблемної ситуації. 2. Формулювання актуальності дослідження. 3. Розробка програми науково-педагогічного дослідження. 4. Проведення науково-педагогічного дослідження. 5. Аналіз одержаної інформації. 6. Розробка дидактичної моделі дослідження. 7. Підготовка науково обґрунтованих методичних рекомендацій за наслідками дослідження; 8. Прогноз та перспективи дослідження.
7.	Тема 7. Структура кваліфікаційної роботи. Вимоги до написання магістерських робіт. Академічна доброчесність.. Лекція 13-14. (4 години). 1. Сутність випускових кваліфікаційних робіт. 2. Загальні вимоги до випускових кваліфікаційних робіт. 3. Особливості планування різних видів кваліфікаційних робіт. 4. Специфіка та види педагогічного експерименту. (констатувальний, діагностичний, формувальний тощо). 5. Вимоги до застосування методів математичної статистики в педагогічному експерименті. 6. Оформлення отриманих дослідницьких матеріалів 7. Академічна доброчесність. Перевірка на плагіат.
8.	Тема 8. Основні напрями вивчення передового педагогічного досвіду. Лекція 15 (2 години). 1. Педагогічна майстерність (уміле, раціональне, комплексне використання педагогом рекомендацій педагогічної, психологічної, соціальної науки). 2. Педагогічне новаторство (власні творчі знахідки, нові освітні і соціальні послуги або технології, форми і методи, прийоми і засоби). 3. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду. 4. Схема аналізу передового досвіду.

4.2. План практичних (семінарських) занять

№	Тема заняття / план
1	Практичне заняття 1-2 (4 години) Тема 1: Сучасні наукові підходи у педагогічному дослідженні.. <i>Питання для обговорення</i> 1. Принципи наукових досліджень. 2. Особливості та види наукового дослідження в спеціальній педагогіці. 3. Науково-педагогічне дослідження: науковий апарат та логіка педагогічного дослідження в логопедії. 4. Основні критерії оцінювання педагогічних досліджень. 5. Наукові школи спеціальної педагогіки і логопедії.
2	Практичне заняття № 3-4 (4 години) 1. Тема 2: Методи науково-педагогічного дослідження. <i>Питання для обговорення.</i> 1. Методи дослідження в логопедії. 2. Концептуальні засади дослідження та вибір методів і методики дослідження в логопедії. 3. Класифікація методів науково-педагогічного дослідження. 4. Принципи використання методів науково-педагогічного дослідження в спеціальній педагогіці і логопедії.
3	Практичне заняття № 5-6 (4 години) Тема 3: Науково-педагогічне дослідження: науковий апарат, логіка педагогічного дослідження. Теоретичний скринінг. 5. Сутність поняття «наукова проблема» в логопедії. 6. Розкриття актуальності теми науково-педагогічного дослідження в логопедії. 7. Об'єкт, предмет дослідження в логопедії. 8. Мета дослідження, завдання наукового пошуку. 5. Типи гіпотез наукового дослідження в логопедії. 6. Структурні компоненти гіпотези дослідження. 7. Функції гіпотези в науковій роботі. 8. Новизна, теоретична та практична значущість науково-дослідної роботи з логопедії.
4	Практичне заняття 7-8 (4 години) Тема 4: Характеристика теоретичних методів науково-педагогічного дослідження. Теоретичний скринінг. 1. Теоретичні засади науково-педагогічного дослідження з логопедії. 2. Понятійний апарат дослідження з логопедії. 3. Аналіз психолого-педагогічної літератури. 4. Метод моделювання у процесі наукового пізнання. 5. Моделювання, аналогія, порівняння в дослідженнях з логопедії. 6. Математичні методи.
5	Практичне заняття 9-10 (4 години). Тема 5: Характеристика емпіричних методів науково-педагогічного дослідження Теоретичний скринінг. 1. Сутність та особливості емпіричних методів дослідження. Характеристика методу спостереження в педагогічних дослідженнях. 2. Опитувальні методи педагогічного дослідження: бесіда, інтерв'ю, анкетування, біографічний метод. 3. Методи педагогічної діагностики. Тестування. 4. Педагогічний експеримент. 5. Основні напрями вивчення передового педагогічного досвіду. 6. Критерії правильності вибору методів науково-педагогічного дослідження

6	Практичне заняття № 11-12 (4 години). Тема 6: Етапи науково-педагогічного дослідження. Теоретичний скринінг. 1.Визначення проблеми дослідження та її актуальності. Виявлення проблемної ситуації. 2.Формулювання актуальності дослідження. 3.Розробка програми науково-педагогічного дослідження. 4.Проведення науково-педагогічного дослідження. 5.Аналіз одержаної інформації. 6.Розробка дидактичної моделі дослідження. 7.Підготовка науково обґрунтованих методичних рекомендацій за наслідками дослідження; 8.Прогноз та перспективи дослідження.
7	Практичне заняття № 13-14 (4 години) Тема 7. Структура кваліфікаційної роботи. Вимоги до написання магістерських робіт. Академічна доброчесність.. Теоретичний скринінг. 1. Сутність випускових кваліфікаційних робіт. 2. Загальні вимоги до випускових кваліфікаційних робіт. 3. Особливості планування різних видів кваліфікаційних робіт. 4. Специфіка та види педагогічного експерименту. (констатувальний, діагностичний, формувальний тощо). 5. Вимоги до застосування методів математичної статистики в педагогічному експерименті. 6. Оформлення отриманих дослідницьких матеріалів 7. Академічна доброчесність. Перевірка на плагіат.
8	Практичне заняття 15 (2 години). Тема 8. Основні напрями вивчення передового педагогічного досвіду. Теоретичний скринінг. 1.Педагогічна майстерність (уміле, раціональне, комплексне використання педагогом рекомендацій педагогічної, психологічної, соціальної науки). 2.Педагогічне новаторство (власні творчі знахідки, нові освітні і соціальні послуги або технології, форми і методи, прийоми і засоби). 3. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду. 4. Схема аналізу передового досвіду.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Відповідь на семінарському занятті – це активна участь в обговоренні всіх питань, що виносяться на семінар, підкріплення доповіді цитатами та посиланнями на літературу. Вільне володіння матеріалом доповіді, що дозволяє задавати та відповідати на питання по темі.

Доповідь – це один із видів монологічного мовлення: публічне, розгорнуте, офіційне повідомлення з певного питання, засноване на залученні документальних даних. Вміст доповіді — це представлена інформація, що відображає суть питання або дослідження щодо даної ситуації.

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (ДОПОВІДЬ)

(робота має бути на 5-10 сторінок, шрифт – Times New Roman, 14 розмір, 1,5 – інтервал)

Завдання:

1. Поняття діагностики інноватики в логопедії.
2. Специфіка логопедичних інновацій.

3. Критерії логопедичної інноваційної технології.
4. Поняття логопедична технологія.
5. Основні принципи впровадження логопедичної технології.
6. Поняття інноваційної значущості технології.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає відмінність між методами наукового дослідження і методами корекції, навчання?
2. Яким вимогам мають відповідати емпіричні методи науково-педагогічних досліджень?
3. Охарактеризуйте особливості застосування методу спостереження у педагогічному дослідженні.
4. Обґрунтуйте необхідність використання методів опитування у педагогічному дослідженні з логопедії.
5. Проаналізуйте методи педагогічної діагностики в дослідженнях з логопедії.
6. У чому полягає сутність методу педагогічного експерименту в логопедії?
7. Обґрунтуйте критерії правильності вибору методів науково-педагогічного дослідження в спеціальній педагогіці.

1. Забезпечення освітнього процесу

Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорні конспекти лекцій;
- методичні матеріали до виконання самостійної та індивідуальної роботи;
- законодавчі та методичні матеріали;
- підручники і навчальні посібники.

5. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

- 1) За джерелом інформації:
- 2) Словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

II. Наочні.

- 1) Спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- 2) Практичні: вправи.
- 3) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 4) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 5) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

III. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

8. Форми контролю

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання творчо-пошукової роботи; виконання самостійної роботи (доповіді); усні відповіді на семінарських заняттях; Залік.

Протягом семестру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, надання відповідей на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Підсумковий контроль

Питання до заліку з навчальної дисципліни

1. Принципи наукових досліджень
4. Особливості та види наукового дослідження в спеціальній педагогіці.
5. Науково-педагогічне дослідження: науковий апарат, логіка педагогічного дослідження.
6. Основні критерії оцінювання педагогічних досліджень з логопедії.
7. Наукові школи логопедії та спеціальної педагогіки та їх роль у процесі пізнання.
8. Сутність методології наукових досліджень.
9. Розвиток методологічної культури педагога-дослідника у процесі його наукового становлення.
10. Сучасні методологічні підходи та їх роль у педагогічному дослідженні.
11. Вплив концепції дослідження на вибір методів і методики дослідження.
12. Класифікація методів науково-педагогічного дослідження.
13. Принципи використання методів науково-педагогічного дослідження в логопедії.
14. Характеристика теоретичних методів науково-педагогічного дослідження в логопедії.
15. Сутність та особливості емпіричних методів дослідження в логопедії.
16. Характеристика методу спостереження в логопедії.
17. Опитувальні методи досліджень: бесіда, інтерв'ю, анкетування, біографічний метод.
18. Методи педагогічної діагностики в логопедії.
19. Педагогічний експеримент у логопедії.
20. Основні напрями вивчення передового педагогічного досвіду.
21. Критерії правильності вибору методів науково-педагогічного дослідження.
22. Вимоги до написання магістерських робіт
23. Організація науково-педагогічного дослідження.
24. Складові методологічної частини програми науково-педагогічного дослідження.
25. Методична частина програми науково-педагогічного дослідження з логопедії.
26. Етичний аспект дослідження.
27. Академічна доброчесність.
28. Перевірка на плагіат.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумкова робота (екзамен)	Сума
Теми	Сам. Р.	40	100
T1-T8	П		
50	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової	для заліку

діяльності		роботи, практики	
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Артемчук Г.І. Методика організації науково-дослідної роботи. Навчальний посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Київ: Форум, 2000. 270 с.
2. Атаманчук П.С., Гнатюк Ю.В. Виконання курсових, дипломних та магістерських робіт. Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, 2001. 24 с.
3. Безлюдний О.І. та ін. Магістерська робота у педагогічному вузі. Посібник для студентів-магістрантів. Київ: Науковий світ, 2000. 117 с
4. Гончаренко С.У. Про критерії оцінювання педагогічних досліджень. Шлях освіти. 2004. №1.
5. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. – Київ- Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
6. Дубасенюк О.А. Професійна педагогічна освіта: методологія. теорія, практика : монографія / О.А. Дубасенюк. Т. 1. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 400 с.
7. Дубасенюк О.А. Методологія та методи науковопедагогічного дослідження: навч.-методичний посібник. Житомир: Полісся, 2016. 256 с.
8. Дубасенюк О.А. Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки // Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: Монографія / За ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С. 14– 47.
9. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
10. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі. Навчальний посібник / С.У.Гончаренко, П.М.Олійник, В.К.Федорченко та ін.; За ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. Київ, 2003. 323 с.
11. Огієнко О. І., Калюжна Т. Г., Мільто Л. О., Радченко Ю. Л., Красильник Ю. С., Котун К. В. Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник / ред. О.І. Огієнка. Київ, 2016.120 с.

12. Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи: зб. наук. праць / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2012. 692 с.
13. Олійник В. Система педагогічної освіти та педагогічні інновації / В. Олійник // Директор школи, ліцею, гімназії. 2001. № 4. С. 61–69.
14. Савінова Н. В. Інноватика в логопедії. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(36), Issue: 74, 2015. С.51-55.
15. Психолого-педагогічні та технологічні основи диференційованої логодіагностики та логокорекції : монографія / [авт. кол.: Н. В. Савінова [та ін.]. Миколаїв: Ліон, 2017. 269 с.
16. Тарасун В. В. Основи теорії і практики логодидактики: підручник для вищих навчальних закладів. К.: «Каравела», 2017. 282-296 с.

Додаткова

1. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. European Commission: web-site. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eurscientific-and-technical-researchreports/european-framework-digital-competenceeducators-digcompedu> (date of reference: 23.11.2020).
2. Логопедія. Підручник. За ред. М.К. Шеремет. К.: «Слово», 2018. 672 с.
3. Логопедія: підручник. [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010.
4. Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
5. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки : навчальний посібник / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. 338 с.
6. Тарасун В. В. Логодидактика: навч. посіб. для вищ. навч. закл. К.: Вид-во Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова, 2004. 348 с.
7. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник /М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. К.: КНТ, 2006. 360 с.

Інформаційні ресурси

<https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти та науки України – офіційний сайт

<https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>

<http://www.nbuv.gov.ua/node/1539>

<https://biblhgpa.jimdofree.com/>

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

<http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.

<http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.